

Generalisme i et beredskapsperspektiv

I en uoversiktlig verden i stadig endring,
trengs generalistenes evne til perspektivskifter og beslutninger basert på brede bilder

Divisjonsdirektør Helen Brandstorp. Stokmarknes 7.mars 2024

— Utfordringsbildet

- Ukraina sine behov vil stå over tid
- Situasjonen i Midtøsten blir trolig langvarig
- Andre sikkerhetspolitiske hensyn over lang tid
Kina/Taiwan, Russland, Iran, Yemen, Nord-Korea, Midtøsten og USA
- Effekt av klimaendringer og politisk uro på flere kontinent
Flyktninger
Nye utbrudd og epidemier
Humanitære behov
Forsyningssikkerhet
- Vår evne til å stå i situasjonen over tid vil kunne bli utfordret
Nasjonalt planverk
Nasjonal beredskap og forsyningssituasjonen
Finansieringsordninger
Personell – bemanningssituasjonen

Nasjonalt trusselbilde:

FOKUS 2024

«Demokratier er utsatt for sammensatt virkemiddelbruk som ligger under terskelen for væpnet konflikt. Det utgjør en stor utfordring.

Spionasje mot statlige og private virksomheter, cyberoperasjoner, sikkerhetstruende oppkjøp, rekruttering av innsidere og påvirkningsoperasjoner mot befolkningen er bare noen av virkemidlene som må forhindres, avdekkes og håndteres hver eneste dag.»

Nasjonal sikkerhetsmyndighet

Etterretningstjenesten

Politiets sikkerhetstjeneste

Nasjonalt trusselbilde lagt frem i februar i år.

Trusselbildet tilspisser seg

- Kina og Russland ønsker å endre dagens verdensorden
- Demokratier settes under press inn i valgåret 2024.

En motstandsdyktig helseberedskap

Fra pandemi til krig i Europa

- Norge er et høyt digitalisert land
- Verdikjedene er lange og dels uoversiktlige
- Helse og omsorgssektoren må ta hensyn til
- avhengigheter
- kompleksitet
- kritikalitet
- og helhet i større grad enn tidligere

Fire grep i meldingen – struktur og kultur

Ny modell for helseberedskap

Modellen skal sørge for avklarte roller og ansvar i helsesektoren, og bidra styrket og mer systematisk arbeidet med sikkerhet og beredskap.

Økt fleksibilitet og omstilling

For å legge til rette for å øke helsetjenestens evne til omstilling og fleksibilitet kreves prioritering, oversikt over personellressurser og omdisponering og mobilisering av ressurser.

Bedre samvirke – utnytte samfunnets samlede ressurser

Vi styrker samvirket på tvers av sektorer, og samarbeidet med frivillige og næringslivet.

Styrke internasjonalt samarbeid

Viktigst er det å få på plass en avtale om deltakelse i EUs styrkede helseberedskap – på så like vilkår som EUs medlemsland som mulig.

EU4Health – EUs fjerde helseprogram

Helsedirektoratet koordinerer norsk deltakelse i EUs fjerde helseprogram, EU4Health. Vi bistår med informasjon om utlysninger og prosesser i programmet.

Om EU4Health

EU4Health er et bredt helseprogram der målene er å bedre helsen i befolkningen og beskytte befolkningen mot grensekryssende helsetrusler.

→

Kan min organisasjon søke midler eller delta i prosjekter?

EU4Health skal løse viktige samfunnsutfordringer, og arbeidsprogrammene inviterer til bred deltakelse.

→

18 nye åpne utlysninger fra EU4Health i 2024

Med over 200 millioner euro i potten til åpne utlysninger skal det investeres i mental helse, nye vaksiner og antivirale midler, og ikke minst frem...

→

Prosjektbank for norsk deltakelse i myndighetssamarbeid

Norge deltar i et stadig voksende antall myndighetssamarbeid i EU4Health innen flere områder.

→

Norge på full fart inn i EUs helseunion – hvilke muligheter ligger i EU4Health?

I desember 2023 ble det klart at EU-kommisjonen åpner for norsk deltakelse i EUs helseunion. EUs helseprogram, EU4Health, skal understøtte utviklin...

→

Den europeiske vendingen

Rapport om utviklingen av EUs helseunion og mulighetsrommet for Norge.

→

EU4Health

– Vår aller største ressurs i helseberedskapsarbeidet er de over 430 000 fagfolka som jobber i vår felles helsetjeneste.

Tillit og åpenhet var
nøkkelfaktorer under
pandemien

Kunnskap, kompetanse og
bevissthet på alle nivå i
samfunnet
skaper et robust og
motstandsdyktig
samfunn,
som kan
håndtere kriser

Underbemanningsteorien

Jan Ketil Arnulf i En kultur kalt ledelse

«Islands generalismesuksess»

Samme person **må** fylle flere funksjoner og løse mange ulike oppgaver, tverrfaglig og tverrsektorielt. Ingen å «peke på»

- ➔ slik trenes evne til å se ting fra ulike perspektiv
- ➔ slik trenes beslutningsevne basert på begrenset info
- ➔ slik kan komplekse oppgaver løses av relativt få, med god nok kvalitet.

Samtidig bygges verdifulle relasjoner og tillit.

Overførbare ferdigheter trenes (kommunikasjon, kritisk tenkning, team arbeid +)

Kommunelege Anita Monsen Pedersen
Gáivuona suokan
Kåfjord kommune
Kaivuonon komuuni

Oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet til Helsedirektoratet, 2024

I tillegg har direktoratet over lengere tid arbeidet med lignende problemstilling for indremedisinske og kirurgiske spesialiteter

TB2024-60	Legenes spesialistutdanning og spesialitetsstruktur
<p>Legespesialitetene og deres faglige innhold gir store føringer for kompetanse, organisering, bemanning og drift av tjenestene. Det er behov for å innrette legespesialiseringen og legespesialitetene i større grad inn mot breddekompetanse og behov i kommunal helse- og omsorgstjeneste.</p>	
<p>Departementet vil i nasjonal helse- og samhandlingsplan legge fram kriterierier som skal benyttes ved vurdering av nye spesialistgodkjenninger og -spesialiteter.</p>	
<p>Helsedirektoratet har det helhetlige ansvaret for å følge opp arbeidet med spesialistutdanningen. Fra og med 1. mai 2025 vil ansvaret for etablering av nye spesialiteter overføres fra Helsedirektoratet til Helse- og omsorgsdepartementet.</p>	
<p>Helsedirektoratet skal:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1) Vurdere tiltak for å sikre tilstrekkelig kompetanse hos leger som yter legetjenester i institusjon og til hjemmeboende brukere. Som del av oppdraget skal blant annet følgende to alternativer utredes:<ol style="list-style-type: none"> a. å tredele dagens spesialistutdanning i allmenntid medisin der det etableres en egen del tre for spesialisering i alders- og sykehjemsmedisin b. å etablere en egen spesialitet i alders- og sykehjemsmedisin som ikke har felles del to med allmenntid medisin 2) Gjennomgå læringsmål i relevante spesialiteter og videreutvikle spesialitetsstrukturen for å innrette spesialiseringen av leger mot pasientenes og tjenestens behov, herunder for breddekompetanse. 3) Som en del av gjennomgangen (pkt 2), vurdere om det er behov for å differensiere lengden på utdanningen i ulike spesialiteter, i tråd med EØS-regelverket, samt vurdere om det er behov for å endre notifisering av legespesialiteter. 4) Gjenoppta arbeidet med vurdering av spesialitet i rettsmedisin.	
<p>Frist og videre fremdrift i de ulike delene av oppdraget avklares i dialog med departementet</p>	

Rådslag om generalistkompetanse, spesialitetsstruktur og innhold i spesialistutdanningen i indremedisinske og kirurgiske spesialiteter

Gardermoen, 25.-26.4.24

DigLIS

Publisert 01.07.2022

Helsedirektoratet i samarbeid med Kompetansebroen

Multidisiplinær odontologi – vedtatt som ny tannlegespesialitet

Spesialiteten gir en **breddekompetanse** som er viktig for pasienter med særlige behov og for pasienter med lang reisevei til andre tannlegespesialister.

Spesialiteten vil kunne bidra til en **bedre geografisk fordeling av tannlegespesialister**.

HelseDirektoratet